COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.7.2011
COM(2011) 409 final

2011/0178 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Guineea-Bissau în conformitate cu articolul 96 din Acordul de la Cotonou

EXPUNERE DE MOTIVE

La data de 31 ianuarie 2011, Uniunea Europeană a hotărât să înceapă consultările cu Republica Guineea-Bissau în conformitate cu articolul 96 din Acordul de la Cotonou revizuit. Această decizie a fost adoptată în urma evenimentelor care au avut loc la 1 aprilie 2010. La această dată, din ordinul șefului adjunct al Statului Major al forțelor armate, generalul Antonio Indjai, un grup de militari participanți la revoltă i-a arestat atât pe șeful Statului Major, amiralul José Zamora Induta, cât și pe primul ministru al Republicii Guineea-Bissau. În urma acestei revolte, generalul Indjai s-a impus ca șef al Statului Major înainte de a fi numit oficial în această funcție, la 25 iunie 2010, prin decret prezidențial, la propunerea guvernului.

Numirea, la 8 octombrie 2010, a amiralului Bubo Na Tchuto în funcția de șef al Marinei a constituit o nouă lovitură la adresa bunei guvernanțe a țării. Amiralul Na Tchuto a avut un rol destabilizator după revolta din 1 aprilie și face obiectul unor sancțiuni din partea partenerilor internaționali pentru presupusa sa implicare în activități ilicite.

Uniunea Europeană consideră că revolta din 1 aprilie 2010 și numirea ulterioară a principalilor săi instigatori în posturi de conducere în înalta ierarhie militară constituie o violare deosebit de gravă și evidentă a elementelor esențiale ale articolului 9 din Acordul de la Cotonou (respectarea principiilor democratice) și un caz de urgență specială, în conformitate cu articolul 96 alineatul (2) litera (b). Prin urmare, la 2 februarie 2011, autorităților guineobissauane le-a fost adresată o scrisoare prin care acestea erau invitate la consultări.

Guvernul Republicii Guineea-Bissau a creat un comitet de pregătire a consultărilor, pentru a răspunde preocupărilor formulate în scrisoarea de invitație primită din partea UE. La data consultărilor, s-au înregistrat unele progrese, în special în ceea ce privește acceptarea foii de parcurs pentru reforma în domeniul securității, adoptată în cadrul summitului CEEAO din 23-24 martie 2011, aprobarea unui plan operațional pentru punerea în aplicare a reformei în domeniul securității, precum și lansarea oficială a unei misiuni a Angolei (MISSANG) în sprijinul acestei reforme.

Reuniunea de deschidere a consultărilor a avut loc la Bruxelles, la 29 martie 2011. Delegația guineobissauană era alcătuită din primul-ministru și din membri ai guvernului. La această reuniune au participat, în calitate de observatori, o delegație din partea ACP, care cuprindea țări cu care Guineea-Bissau are relații de prietenie, Uniunea Africană (UA), Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest (CESAV) și Comunitatea țărilor de limbă portugheză (CTLP).

În cadrul reuniunii sus-menționate, delegația guineobissauană le-a prezentat participanților propuneri referitoare la asigurarea treptată a supremației puterii civile, la îmbunătățirea guvernanței democratice, la garantarea respectării ordinii constituționale și a statului de drept, precum și la combaterea impunității și a criminalității organizate.

Printre angajamentele asumate de către delegația guineobissauană se numără în special:

- efectuarea și finalizarea, în deplină independență și în condiții materiale și de securitate corespunzătoare, a anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la asasinatele care au avut loc în lunile martie și iunie 2009;

- punerea în aplicare efectivă a reformei în domeniul securității, pe baza strategiei aprobate de parlamentul național și a pachetului legislativ pregătit cu sprijinul misiunii PSAC a UE;

- schimbări în ierarhia militară, pentru a asigura numirea, în posturile înalte de conducere, a unor persoane neimplicate în acte anticonstituționale, ilegale sau în acte de violență, conform concluziilor și recomandărilor din foaia de parcurs a CESAV pentru reforma în domeniul securității;

- aprobarea și facilitarea unei misiuni de experți care să contribuie la reforma în domeniul securității și la asigurarea securității actorilor politici, la care să participe CESAV, CTLP și/sau alți parteneri;

- pregătirea, adoptarea și punerea în aplicare efectivă a planurilor naționale operaționale pentru punerea în aplicare a reformei în domeniul securității și pentru combaterea traficului de droguri;

- îmbunătățirea gestiunii administrative și financiare a efectivelor civile și militare, precum și a măsurilor de combatere a spălării de bani.

În concluziile sale redactate la sfârșitul dialogului, Uniunea Europeană a luat notă de angajamentele menționate mai sus. Aceasta i-a invitat pe reprezentanții Republicii Guineea-Bissau să inițieze imediat anchete și proceduri judiciare în ceea ce privește evenimentele din 1 aprilie 2010, pentru a consolida lupta împotriva impunității și pentru a propune un calendar mai detaliat privind îndeplinirea angajamentelor, conform termenelor fixate în foaia de parcurs a CESAV.

Pentru ca elementele esențiale din Acordul de la Cotonou să fie din nou respectate, se propune, în temeiul articolului 96 alineatul (2) litera (c) din acord, adoptarea unor *măsuri corespunzătoare* privind reluarea treptată a cooperării, pentru a susține procesul de consolidare a statului de drept și guvernanța democratică (a se vedea proiectul de scrisoare din anexă).

În lumina celor de mai sus și în conformitate cu articolele 9 și 96 din Acordul de la Cotonou revizuit, Comisia, în acord cu Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, propune Consiliului să finalizeze consultările începute cu Republica Guineea-Bissau și să adopte decizia anexată.

2011/0178 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind încheierea procedurii de consultare cu Republica Guineea-Bissau în conformitate cu articolul 96 din Acordul de la Cotonou

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Acordul de parteneriat ACP-CE semnat la Cotonou la 23 iunie 2000[1] (denumit în continuare „Acordul de la Cotonou”), astfel cum a fost modificat prin acordul semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005[2], în special articolul 96,

având în vedere acordul intern privind măsurile care trebuie luate și procedurile care trebuie urmate pentru punerea în aplicare a Acordului de parteneriat ACP-CE[3], în special articolul 3,

având în vedere propunerea Comisiei, în acord cu Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Elementele esențiale ale Acordului de la Cotonou prevăzute la articolul 9 au fost încălcate.

(2) În conformitate cu articolul 96 din Acordul de la Cotonou, la 29 martie 2011 au început negocierile cu Republica Guineea-Bissau, în prezența reprezentanților grupului statelor din Africa, zona Caraibelor și Pacific, inclusiv a Uniunii Africane, a CESAV (Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest) și a CTLP (Comunitatea țărilor de limbă portugheză), în cadrul cărora reprezentanții guvernului guineobissauan au prezentat propuneri de angajamente satisfăcătoare.

(3) Trebuie, prin urmare, să se ia o decizie privind încheierea consultărilor începute în baza articolului 96 din Acordul de la Cotonou și să se adopte măsuri corespunzătoare pentru executarea acestor angajamente,

---

1 JO L 317, 15.12.2000, p. 3.
2 JO L 287, 28.10.2005, p. 4.
3 JO L 317, 15.12.2000, p. 376, modificat prin JO L 247, 9.9.2006, p. 48.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Consultările inițiate cu Republica Guineea-Bissau în conformitate cu articolul 96 din Acordul de la Cotonou s-au încheiat.

Articolul 2

Măsurile menționate în scrisoarea anexată sunt adoptate ca măsuri corespunzătoare în sensul articolului 96 alineatul (2) litera (c) din Acordul de la Cotonou.

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării. Decizia rămâne în vigoare timp de 18 luni de la data adoptării de către Consiliu. Aceasta va fi reexaminată în mod regulat, cel puțin o dată la 6 luni, de preferință pe baza unor misiuni de monitorizare desfășurate de Serviciul European de Acțiune Externă, cu participarea Comisei.

Articolul 4

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la

Pentru Consiliu,
Președintele

ANEXĂ

Proiect de scrisoare

Domnule Președinte al Republicii,

Domnule prim-ministru,

Uniunea Europeană consideră că revolta din 1 aprilie 2010 și numirea ulterioară a principalilor săi instigatori în posturi din înalta ierarhie militară constituie o violare deosebit de gravă și evidentă a elementelor prevăzute la articolul 9 din Acordul de la Cotonou. Uniunea și-a exprimat de mai multe ori preocuparea privind nerespectarea supremației puterii civile și a principiilor de bună guvernanță democratică în Guineea-Bissau.

Astfel, în temeiul articolului 96 din Acordul de la Cotonou, Uniunea Europeană s-a angajat într-un dialog politic cu guvernul acestei țări în vederea examinării situației și a posibilelor soluții. La 29 martie 2011, în urma acceptului primit din partea guvernului Republicii Guineea-Bissau, au fost deschise consultările la Bruxelles.

În cadrul reuniunii, părțile au discutat despre măsurile necesare pentru asigurarea supremației puterii civile, îmbunătățirea guvernanței democratice, garantarea respectării ordinii constituționale și a statului de drept, precum și combaterea impunității și a criminalității organizate. Pentru pregătirea consultărilor, partea guineobissauană a prezentat un memorandum cu propuneri de rezolvare a problemelor prezentate în scrisoarea de invitație a Uniunii Europene.

Uniunea Europeană a luat notă de angajamentele asumate de partea guineobissauană în cadrul consultărilor, în special în ceea ce privește:

- efectuarea și finalizarea, în deplină independență și în condiții materiale și de securitate corespunzătoare, a anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la asasinatele care au avut loc în lunile martie și iunie 2009;

- punerea în aplicare efectivă a reformei în domeniul securității, pe baza strategiei aprobate de parlamentul național și a pachetului legislativ pregătit cu sprijinul misiunii PSAC a Uniunii Europene;

- schimbări în ierarhia militară, pentru a asigura numirea, în posturile înalte de conducere, a unor persoane neimplicate în acte anticonstituționale, ilegale sau în acte de violență, conform concluziilor și recomandărilor din foaia de parcurs a CESAV pentru reforma în domeniul securității;

- aprobarea și facilitarea unei misiuni de experți care să contribuie la reforma în domeniul securității și la asigurarea securității actorilor politici, la care să participe CESAV, CTLP și/sau alți parteneri;

- pregătirea, adoptarea și punerea în aplicare efectivă a planurilor naționale operaționale pentru punerea în aplicare a reformei în domeniul securității și pentru combaterea traficului de droguri;

- îmbunătățirea gestiunii administrative și financiare a efectivelor civile și militare, precum și a măsurilor de combatere a spălării de bani.

În concluziile redactate după încheierea consultărilor, Uniunea Europeană i-a invitat pe reprezentanții Republicii Guineea-Bissau să inițieze imediat anchete și proceduri judiciare în ceea ce privește evenimentele din 1 aprilie 2010, pentru a consolida lupta împotriva impunității și pentru a propune un calendar detaliat pentru îndeplinirea angajamentelor menționate mai sus, conform termenelor fixate în foaia de parcurs a CESAV.

Partea europeană a estimat că angajamentele asumate de partea guineobissauană sunt, în general, încurajatoare și, prin urmare, a hotărât să încheie consultările și să adopte *măsuri corespunzătoare*, în sensul articolului 96 alineatul (2) litera (c) din Acordul de la Cotonou.

Pentru ca elementele esențiale din Acordul de la Cotonou să fie din nou respectate, reluarea treptată a cooperării va cuprinde următoarele etape, conform anexei I de mai jos (*schema angajamentelor*):

1. În prezent, Uniunea Europeană continuă să finanțeze contracte în curs de execuție și acțiuni cu caracter umanitar, de urgență, acțiuni prin care se acordă sprijin direct populațiilor, acțiuni legate de combaterea criminalității transnaționale și de sprijinire a consolidării democrației. Guineea-Bissau este eligibilă pentru inițiativa ODM a FED. Atribuirea fondurilor pentru proiectele regionale destinate Republicii Guineea-Bissau și pentru alte facilități ale FED (apă, energie etc.), precum și lansarea activităților pregătitoare pentru punerea în aplicare a unor proiecte viitoare va face obiectul unei analize de la caz la caz.

2. Suspendarea proiectelor și a programelor din sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor” (cu excepția PROJUST, PARACEM și a plății contribuției la Fondul de pensii RSS al PARSS), din sectorul-cheie „Apă și energie” (proiectul de electrificare a orașului Bissau), dar și din afara sectoarelor-cheie (proiectul de sprijinire a gestionării durabile a transportului rutier și programul de sprijinire a sectorului privat) va fi ridicată imediat ce vor fi îndeplinite următoarele condiții:

   (i) prezentarea unui calendar detaliat privind punerea în aplicare a angajamentelor asumate în ceea ce privește reforma în domeniul securității, în conformitate cu foaia de parcurs a CESAV;

   (ii) finalizarea, adoptarea, promulgarea și publicarea legislației-cadru privind reforma în domeniul securității, pregătite cu sprijinul misiunii PSAC a UE (UE RSS);

   (iii) aprobarea și facilitarea unei misiuni de experți care să contribuie la reforma în domeniul securității și la asigurarea securității actorilor politici, la care să participe CESAV, CTLP și/sau alți parteneri, precum și

(iv) pregătirea, adoptarea și începerea punerii efective în aplicare a planurilor naționale operaționale de reformă în domeniul securității, precum și a combaterii traficului de droguri și a spălării de bani.

3. Plata primei contribuții a FED la fondul de pensii pentru pensionarea personalului excedentar în vârstă din domeniul securității (programul PARSS, al 9-lea FED), sub rezerva finanțării efective de către guvern și CESAV și relansarea noului program de sprijinire a sectorului justiției (PROJUST, sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor”) va putea fi efectuată în funcție de:

(i) efectuarea și finalizarea, în deplină independență și în condiții materiale și de securitate corespunzătoare, a anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la asasinatele care au avut loc în lunile martie și iunie 2009 și de

(ii) îmbunătățirea gestionării administrative și financiare a efectivelor publice, civile și militare din Guineea-Bissau.

4. Uniunea Europeană va aborda reluarea acordării de sprijin bugetar și pregătirea unui nou program de sprijinire a reformelor civile și militare (PARACEM, sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor”) odată ce vor fi îndeplinite următoarele condiții:

(i) continuarea punerii efective în aplicare a planurilor naționale operaționale de reformă în domeniul securității, precum și a combaterii traficului de droguri și a spălării de bani;

(ii) începerea anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la evenimentele din 1 aprilie 2010, precum și

(iii) schimbări în ierarhia militară, asigurând numirea, în posturile înalte de conducere a forțelor armate, a unor persoane neimplicate în acte anticonstituționale, ilegale sau în acte de violență, conform concluziilor și recomandărilor din foaia de parcurs a CESAV pentru reforma din domeniul securității.

Uniunea Europeană își rezervă dreptul de a modifica aceste măsuri în funcție de evoluția situației politice și de punerea în aplicare a angajamentelor.

În cadrul procedurii în temeiul articolului 96 din Acordul de la Cotonou, Uniunea Europeană va continua să urmărească îndeaproape situația din Guineea-Bissau pentru o perioadă de monitorizare de 18 de luni. În această perioadă, în conformitate cu articolul 8 din Acordul de la Cotonou, va avea loc un dialog consolidat cu guvernul guineobissauan, pentru ca elementele esențiale din Acordul de la Cotonou să fie din nou respectate. Uniunea Europeană va analiza situația în mod regulat; o primă misiune de monitorizare va avea loc, în principiu, în termen de cel mult șase luni.

În ceea ce privește articolul 8 din Acordul de la Cotonou, cele două părți se angajează să întrețină în continuare un dialog politic regulat referitor la reformele în domeniul guvernanței politice, judiciare și economice, acordând o atenție deosebită reformei în domeniul securității, luptei împotriva impunității și fenomenului de criminalitate organizată, în special traficului de droguri.

Cu deosebită considerație,

Pentru Consiliu	Pentru Comisie
C. ASHTON	A. PIEBALGS
Președinte	Comisar

Anexa I: Schema angajamentelor

Angajamentele partenerilor:	
Partea guineobissauană	Partea europeană
SITUAȚIA ACTUALĂ	Continuă să finanțeze contracte în curs de execuție și acțiuni cu caracter umanitar, de urgență, acțiuni prin care se acordă sprijin direct populațiilor, acțiuni legate de combaterea criminalității transnaționale și de sprijinire a consolidării democrației. Înghețarea programelor și a acțiunilor care fac obiectul măsurilor corespunzătoare. Țară eligibilă pentru inițiativa ODM. Atribuirea fondurilor pentru proiectele regionale destinate Republicii Guineea-Bissau și pentru alte facilități ale FED (apă, energie etc.), precum și lansarea activităților pregătitoare pentru punerea în aplicare a unor proiecte viitoare va face obiectul unei analize de la caz la caz efectuate de servicii.
PRIMUL INDICATOR • prezentarea unui calendar detaliat privind punerea în aplicare a angajamentelor asumate în ceea ce privește reforma în domeniul securității, în conformitate cu foaia de parcurs a CESAV • finalizarea, adoptarea, promulgarea și publicarea legislației-cadru privind reforma în domeniul securității (RSS)[1], pregătite cu sprijinul misiunii PSAC a UE • aprobarea și facilitarea unei misiuni de experți care să contribuie la reforma din domeniul securității și la asigurarea securității actorilor politici, la care să participe CESAV, CTLP și/sau alți parteneri • pregătirea, adoptarea și începerea punerii efective în aplicare a planurilor naționale operaționale de reformă în domeniul securității, precum și a combaterii traficului de droguri și a spălării de bani.	Reluarea proiectelor și a programelor: • sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor” (cu excepția PROJUST, PARACEM și a plății contribuției la Fondul de pensii RSS al PARSS) • sectorul-cheie „Apă și energie” (proiectul de electrificare a orașului Bissau) • alte sectoare, în afara sectoarelor-cheie (proiectul de sprijinire a gestionării durabile a transportului rutier și programul de sprijinire a sectorului privat)
AL DOILEA INDICATOR	

• efectuarea și finalizarea, în deplină independență și în condiții materiale și de securitate corespunzătoare, a anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la asasinatele care au avut loc în lunile martie și iunie 2009 • îmbunătățirea gestiunii administrative și financiare a efectivelor publice, civile și militare din Guineea-Bissau	• reluarea programului de sprijinire a sectorului justiției (PROJUST, sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor") • plata contribuției la fondul de pensii pentru pensionarea personalului excedentar în vârstă de către programul de sprijinire a reformei în domeniul securității – PARSS (sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor"), sub rezerva finanțării efective de către guvern și CESAV
AL TREILEA INDICATOR • punerea efectivă în aplicare a planurilor naționale operaționale de reformă în domeniul securității, precum și a combaterii traficului de droguri și a spălării de bani • începerea anchetelor și a procedurilor judiciare referitoare la evenimentele din 1 aprilie 2010 • schimbări în înalta ierarhie militară, asigurând numirea, în posturile înalte de conducere a forțelor armate, a unor persoane neimplicate în acte anticonstituționale, ilegale sau în acte de violență, conform concluziilor și recomandărilor din foaia de parcurs a CESAV pentru reforma din domeniul securității.	Reluarea programelor: • de sprijinire a reformei administrației civile și militare – PARACEM (sectorul-cheie „Prevenirea conflictelor") • de sprijin bugetar

[1] *Legislație-cadru a reformei în domeniul securității (listă cu caracter orientativ):*

Conceptul strategic de apărare națională, Legea organică privind apărarea națională, Legea organică de bază a Organizației Forțelor Armate, Legea organică a Statului Major al Forțelor Armate, Legea organică a armatei terestre, Legea organică a Marinei, Legea organică a Forțelor Aeriene, Legea organică a Ministerului Apărării Naționale, Legea statului militar (revizuirea Legii nr. 3/99), Legea serviciului militar (revizuirea Legii nr. 4/99), Legea organică a Ministerului de Interne.